

GRADSKA
KNJIŽNICA
KRAPINA

Matična služba

Klasa: 611-01/25-01/37
Ur. br.: 2140-1-6/2-25-01

Analiza stanja školskih knjižnica Krapinsko-zagorske županije u 2024. godini

Krapina, 17. lipnja 2025.

Sadržaj:

1. Uvod
2. Sumarni prikaz statističkih podataka o knjižnicama u Krapinsko-zagorskoj županiji u 2024. godini
3. Školske knjižnice Krapinsko-zagorske županije
 - 3.1 Opći podaci o školskim knjižnicama
 - 3.2 Usluge i korištenje
 - 3.3 Pristup i oprema
 - 3.4 Fond
 - 3.5 Proračun i troškovi
 - 3.6 Knjižnično osoblje
4. Zaključak

1. UVOD

Gradska knjižnica Krapina je matična knjižnica u Krapinsko-zagorskoj županiji (dalje: KZŽ) i ima obvezu prikupljati i obrađivati statističke podatke o poslovanju knjižnica, a sve na temelju odredbi Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/2019, 98/2019) i dostavljati ih Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.

Statistikom su obrađeni poslovi prikupljanja podataka, njihovo objedinjavanje i analiza podataka o knjižničnoj djelatnosti, sve u cilju praćenja dostignutih rezultata poslovanja i planiranja budućeg razvoja knjižnica, istraživanja posebnosti i uvjeta u kojima rade, te izrada usporednih analiza.

Prikupljanje podataka je obavljeno putem online sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica (dalje: sustav) koji je dostupan na portalu Matične djelatnosti Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, a sačinjen na hrvatskim ISO normama.

Ova analiza stanja školskih knjižnica u Krapinsko-zagorskoj županiji načinjena je u Matičnoj službi Gradske knjižnice Krapina temeljem podataka što ih je svaka knjižnica zasebno unosila u sustav.

2. OSNOVNI STATISTIČKI PODACI O ŠKOLSKIM KNJIŽNICAMA U KZŽ U 2024.

ŠKOLSKE KNJIŽNICE KZŽ U BROJKAMA	
Broj knjižnica	41
Broj stanovnika KZŽ u 2023. godini (procjena)	119.409
Broj aktivnih korisnika	14.056
Broj posudbi	89.390
Broj posjeta	211.966
Fond (jed.)	216.487
Prinova (jed.)	5.402
Prostor knjižnica	2.661
Sredstva za nabavu građe (€)	68.710,29
Ukupni broj knjižničarskih djelatnika	43
Ukupni broj djelatnika	43

Tablica 1. Školske knjižnice KZŽ u 2024. u brojkama

Mrežu školskih knjižnica KZŽ u 2024. godini činilo je 41 školska knjižnica, od toga je bilo 9 knjižnica srednjih škola i 32 knjižnice osnovnih škola.

Osnovne škole

	OSNOVNE ŠKOLE	MJESTO	PODRUČNE ŠKOLE
1.	OŠ Bedekovčina	Bedekovčina	PŠ Poznanovec
2.	OŠ Belec	Belec	
3.	OŠ Budinščina	Budinščina	PO Hrašćina
4.	OŠ Brestovec Orehovički	Brestovec Orehovički	PŠ Orehovica
5.	OŠ Đure Prejca	Desinić	PŠ Velika Horvatska, PŠ Vinagora
6.	OŠ Donja Stubica	Donja Stubica	
7.	OŠ Đurmanec	Đurmanec	PŠ Putkovec, PŠ Macelj, PŠ Hromec
8.	OŠ Gornje Jesenje	Gornje Jesenje	
9.	OŠ Matije Gupca	Gornja Stubica	PŠ Dubovec, PŠ Dobri Zdenci PŠ Hum Stubički, PŠ Sveti Matej
10.	OŠ Viktora Kovačića	Hum na Sutli	PŠ Druškovec, PŠ Prišlin PŠ Lupinjak, PŠ Taborsko, PŠ Brezno
11.	OŠ Antuna Mihanovića	Klanjec	PŠ Lučelnica
12.	OŠ Konjščina	Konjščina	
13.	OŠ Pavla Štoosa	Kraljevec na Sutli	PŠ Radakovo
14.	OŠ Augusta Cesarca	Krapina	PŠ Škarićevo, PŠ Podgora
15.	OŠ Ljudevita Gaja	Krapina	PŠ Šemnica Donja, PŠ Lepajci
16.	OŠ Krapinske Toplice	Krapinske Toplice	PŠ Gregurovec, PŠ Mala Erpenja
17.	OŠ Josipa Broza	Kumrovec	
18.	OŠ Franje Horvata Kiša	Lobor	PŠ Petrova Gora
19.	OŠ Mače	Mače	PŠ Perša Ves
20.	OŠ Marija Bistrica	Marija Bistrica	
21.	OŠ «Ljudevit Gaj»	Mihovljan	PŠ Novi Golubovec, PŠ Gregurovec
22.	OŠ Oroslavje	Oroslavje	
23.	OŠ Antuna Mihanovića	Petrovsko	PŠ Slatina
24.	OŠ Janka Leskovara	Pregrada	PŠ Benkovo, PŠ Kostel, PŠ Gorjakovo PŠ Stipernica, PŠ Sopot
25.	OŠ Side Košutić	Radoboj	PŠ Gornja Šemnica, PŠ Jazvine
26.	OŠ Stubičke Toplice	Stubičke Toplice	
27.	OŠ Sveti Križ Začretje	Sveti Križ Začretje	PŠ Mirkovec, PŠ Kozjak, PŠ Sekirišće
28.	OŠ Lijepa naša	Tuhelj	
29.	OŠ Veliko Trgovišće	Veliko Trgovišće	PŠ Dubrovčan, PŠ Strmec
30.	OŠ Ksavera Šandora Gjalskog	Zabok	PŠ Martinišće, PŠ Špičkovina
31.	OŠ Ante Kovačića	Zlatar	PŠ Donja Batina, PŠ Martinščina
32.	OŠ Zlatar Bistrica	Zlatar Bistrica	

Tablica 2. Opći podaci o osnovnim školama u KZZ u 2024. godini

Srednje škole

	SREDNJE ŠKOLE	MJESTO
1.	SŠ Bedekovčina	Bedekovčina
2.	SŠ Konjščina	Konjščina
3.	SŠ Krapina	Krapina
4.	SŠ Oroslavje	Oroslavje
5.	SŠ Pregrada	Pregrada
6.	Gimnazija Antuna Gustava Matoša	Zabok
7.	SŠ Zabok	Zabok
8.	Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću	Zabok
9.	Srednja škola Zlatar	Zlatar

Tablica 3. Opći podaci o srednjim školama u KZŽ u 2024. godini

Osnovne škole pohađalo je 9.034 učenika u 556 razrednih odjeljenja u 32 matične i 48 područnih škola, a 9 srednjih škola pohađalo je 4.360 učenika u 218 razrednih odjeljenja. Nastavnog osoblja ukupno je u svim školama bilo zaposleno 1972 djelatnika. Ukupan broj osoba kojima su namijenjene knjižnične usluge i građa bilo je 15.366. Aktivnih posuđivača bilo je 10.502, a aktivnih korisnika 14.056. Registrirano je 89.390 posudbi, od čega 7.042 (7,9%) posudbi bilo u srednjim školama, a 82.348 posudbi (92,1%) u osnovnim školama.

	Aktivni posuđivači		Aktivni korisnici		posudbe		posjete	
	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%
UKUPNO SŠ	2.051	19,5%	3.828	27,2%	7.024	7,9%	67.921	32,0%
UKUPNO OŠ	8.451	80,5%	10.228	72,8%	77.016	92,1%	144.045	68,0%
SVEUKUPNO	10.502	100%	14.056	100%	89.390	100%	211.966	100%

Tablica 4. Aktivni posuđivači i korisnici, posudbe i posjete školskih knjižnica KZŽ za 2024. godinu

Sveukupan fond školskih knjižnica iznosi 208.011 jedinica knjižne građe, od čega je 46.229 jedinica u srednjim školama ili 22,2 %. Za nabavu je utrošeno 68.710,29 €, od čega je u srednjim školama utrošeno 13.240,31 €.

	Fond		Površina		Troškovi nabave	
	br.	%	br.	%	Br	%
Ukupno SŠ	46.229	22,2 %	604	22,7 %	13.240,31 €	19,3 %
Ukupno OŠ	161.782	77,8 %	2057	77,3 %	55.469,98 €	80,7 %
Sveukupno:	208.011	100 %	2661	100%	68.710,29 €	100 %

Tablica 5. Fond, prostor i troškovi nabave knjižnične građe školskih knjižnica KZŽ za 2024. godinu

U tablici 2 prikazan je ukupan broj školskih ustanova (osnovnih i srednjih škola) u KZŽ kao i ukupan broj školskih knjižnica. Od sveukupno 48 područnih škola samo jedna ima knjižnicu (u Novom Golubovcu) tj. ima zaposlenika, fond i prostor. Učenički domovi (Srednje škole Bedekovčina i Srednje škole Pregrada) i Glazbena škola Pregrada nemaju svoje knjižnice. Većini knjižnica osnivač je KZŽ, izuzev dviju gradskih škola/knjižnica u Krapini i škole/knjižnice u Stubičkim Toplicama, kojoj je osnivač Općina Stubičke Toplice.

Vrsta školske knjižnice	Osnivač						Ukupno
	općina		grad		županija		
	broj	%	broj	%	broj	%	
Osnovnoškolske	1	-	2	-	29	-	32
Srednjoškolske	-	-	-	-	9	-	9
Knjižnice umjetničkih škola	-	-	-	-	-	-	-
Knjižnice učeničkih domova	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno:	1	-	2	-	38	-	41

Tablica 6 . Školske knjižnice KZŽ za 2024. godinu prema vrsti i tipu

U školskim knjižnicama KZŽ je 2024. godini bilo zaposleno 43 diplomirana knjižničara, dok ostalog osoblja u školskim knjižnicama nije bilo.

3. ŠKOLSKE KNJIŽNICE U KZŽ U 2024. godini

Opći podaci o školskim knjižnicama za 2024. godinu

Populacija (broj osoba kojima su namijenjene knjižnične usluge i građa)	15.366
Broj korisnika	14.056
Broj posjetitelja	211.966
Posudba (jedinica knjižnične građe)	89.390
Fond ukupno (jedinica knjižnične građe)	208.011
Nabava ukupno (jedinica knjižnične građe)	5.402
Ukupni prostor školskih knjižnica u KZŽ u m ²	2.661
Ukupna sredstva za knjižnice iz proračuna (€)	1.067.461,10 €
Ukupna sredstva za nabavu građe (€)	68.710,29 €
Djelatnici u odnosu na puno radno vrijeme (PRV) (br.)	35,5
Ukupni broj djelatnika (br.)	43

Tablica 7. Školske knjižnice KZŽ za 2024. godinu u brojkama

U KZŽ djeluje 41 javna škola koje sve imaju u svom sastavu školsku knjižnicu. Dva učenička doma pri srednjim školama u Bedekovčini i Pregradi nemaju knjižnice u svom sastavu.

Županija	Škola				Učenički dom	Ukupno škola
	Osnovna matična	Područna škola u OŠ	srednja	umjetnička		
Krapinsko-zagorska	32	48	9	1	2	42
	Školske knjižnice				Knjižnice đачkih domova	Ukupno knjižnica

Tablica 8. Broj javnih školskih ustanova, učeničkih domova i školskih/učeničkih knjižnica KZŽ za 2024. godinu

U KZŽ prevladavaju knjižnice u školama koje broje između 200 – 500 učenika (66 %). Samo tri škole pohađa više od 500, dok je 10 škola sa manje od 200 učenika. Sve to sukladno je teritorijalnom ustrojstvu županije sa mnogo manjih naselja i bez prave metropole., odn. županijskog centra.

Vrsta školske knjižnice	Tip knjižnice prema broju učenika					
	Do 200 učenika		Od 201-500 učenika		Od 501-1000 učenika	
	broj	%	broj	%	broj	%
Srednjoškolske	0	0 %	6	66 %	3	34 %
Osnovnoškolske	11	34 %	19	59 %	2	7 %
Ukupno	11	100 %	25	100 %	5	100 %

Tablica 9. Školske knjižnice KZŽ za 2024. godinu prema vrsti i tipu

3.2 Usluge i korištenje u školskim knjižnicama u 2024. godini

U školskim knjižnicama ukupno je evidentirano ukupno 10.502 aktivna posuđivača. Aktivnih je korisnika u izvještajnom razdoblju bilo 14.056, od čega su 10.305 učenici ili 73 %.

Knjižnice	Aktivni posuđivači	Aktivni korisnici				
		Ukupno	Nastavno osoblje	Učenici	Ostali zaposlenici	Vanjski korisnici
Ukupno SŠ	2.051	3.828	421	3.303	54	50
Ukupno OŠ	8.451	10.228	1.110	8.932	165	21
Sveukupno	10.502	14.056	1.531	12.235	219	71

Tablica 10. Broj korisnika školskih knjižnica KZŽ za 2024. godinu

Ukupno je evidentirano 89.390 posudbi što znači da je svaki aktivni posuđivač posudio prosječno oko 12 jedinica knjižnične građe. Količinu fizičkih posjeta iskazale su sve knjižnice, no virtualne posjete nije iskazalo čak 19 knjižnica (46 %). U knjižnicama je bilo organizirano 490 različito događanje koje je posjetilo 13.009 posjetitelja. Provedene su 794 radionice koje je pohađalo 9.330 polaznika.

Knjižnice	Posudbe	Posjeti			Događanja	Posjetitelja	Radionice	Polaznici radionica
		Ukupno	Fizičke posjete	Virtualne				
Ukupno SŠ	7.024	67.921	11.962	55.959	77	1.874	73	1.260
Ukupno OŠ	82.366	146.047	128.547	15.498	413	11.135	721	8.070
Sveukupno	89.390	211.966	140.509	71.457	490	13.009	794	9.330

Tablica 11. Odabrane usluge školskih knjižnica KZŽ za 2024. godinu

3.3 Pristup i oprema

Nedostatak prostora i dalje je jedan od najvećih izazova u radu školskih knjižnica. U čak 4 knjižnice osnovnih škola (u Belcu, Loboru, Pregradi i Tuhlju) knjižnice se prostiru na 25 m², dok knjižnica Osnovne škole u Stubičkim Toplicama ima na raspolaganju samo 20 m².

Što se tiče računala zamjetno je da čak 18 knjižnica nema osigurano niti jedno računalo za korisnike i da od 9 srednjoškolskih knjižnica čak 4 (44%) nemaju niti jedno računalo za korisnike.

Najveći broj sjedećih mjesta za korisnike imaju knjižnice osnovnih škola u Donjoj Stubici (57), Svetom Križu Začretju (46), a najmanje knjižnice osnovnih škola u Belcu (3) i Stubičkim Toplicama (4).

Knjižnice	Prosječno tjedno radno vrijeme	Broj sjedećih mjesta za korisnike	Broj računala za korisnike	Prostor (m ²)
Ukupno SŠ	285	141	13	604
Ukupno OŠ	845	625	35	2.057
Sveukupno	1.130	766	48	2.661

Tablica 12. Pristup i oprema u školskim knjižnicama KZŽ za 2024. godinu

3.4 Fond

Ukupni fond svih školskih knjižnica brojao je 216.487 jedinica knjižnične građe, od čega su 95 % knjige, a na časopise, AV građu, e-građu, igračke i didaktičke igračke, novine i ostalu građu otpada preostalih 5 %. Ako usporedimo broj knjiga (208.011) sa brojem aktivnih korisnika u OŠ kojih je 14.056, proizlazi da na svakog aktivnog korisnika dolazi prosječno 15 knjige, što je u skladu sa čl. 13 Standarda za školske knjižnice (NN 61/23).

	Fond	Vrsta knjižnične građe						Ostala građa
		Knjige	časopisi	novine	AV građa	e-građa	Igračke	
	broj	broj	broj	broj	Broj	broj	broj	
Ukupno SŠ	46.541	46.229	116	13	154	23	0	6
Ukupno OŠ	169.946	161.782	2.553	452	3.083	647	207	1.222
Sveukupno	216.487	208.011	2.669	465	3.237	670	207	1.228

Tablica 13. Fond školskih knjižnica KZŽ za 2024. godinu

Nabava knjižnične građe izvršena je u količini od 5.904 jedinice knjižnične građe, što iznosi 84 % Standarda za narodne knjižnice (NN 61/23). Prevladava nabava knjiga 5402 (91,5%). Av građu u 2024. godini nabavila je samo knjižnica Osnovne škole Matije Gupca u Gornjoj Stubici.

	Vrsta građe							Ukupno
	knjige	časopisi	novine	AV građa	e-građa	Igračke	Ostala građa	
Broj	5.402	461	9	1	3	9	19	5.904
%	92 %	7 %	0,2	0 %	0,3	0,5	0,1	100 %

Tablica 14. Nabava u školskim knjižnicama KZŽ za 2024. godinu prema vrsti građe

3.5 Proračun u troškovi

Troškovi nabave knjižnične građe iznosili su 68.710,29 € što iznosi oko 5 € prosječno po osobi kojoj su namijenjene knjižnične usluge i građa. Najviše sredstava za nabavu uložile su knjižnice Osnovne škole Matije Gupca iz Gornje Stubice sa 369 korisnika 7.726,45 €, ili 21 € po korisniku i knjižnica Osnovne škole Đurmanec sa 299 korisnika 5.662,27 € ili 19 € po korisniku.

Od ukupnog iznosa za nabavu knjižnične građe u 2024. godini od osnivača je dobiveno 13.379,09 € ili 19,5%, od Krapinsko-zagorske županije dobiveno je 2.487,52 € ili 3,6%, iz proračuna Ministarstva znanosti i obrazovanja dobiveno je 24.740,39 € ili 36 %, iz vlastitih prihoda utrošeno je 5.884,55 ili 8,6%, dok je iz ostalih izvora namaknuto 22.218,74 kn ili 32,3%.

Knjižnica	Troškovi (€)	
	Nabava knjižnične građe	Edukacije
Ukupno SŠ	9.727,72	632,84
Ukupno OŠ	40.228,02	4.987,73
Sveukupno	49.955,74	5.620,57

Tablica 15. Troškovi nabave građe i edukacije djelatnika u školskim knjižnicama u KZŽ za 2023. za 2024. godinu

3.6 Knjižnično osoblje

U školskim knjižnicama KZŽ bilo je u 2024. godini zaposleno 43 stručnih djelatnika. U našoj županiju prevladavaju knjižnice sa jednim zaposlenikom, osim u OŠ Antuna Gustava Matoša Zabok gdje su bile dvije zaposlenice sa knjižničarskim kompetencijama, a u Gimnaziji „A.G. Matoš“ dvije zaposlenice na pola radnog vremena. U 11 manjih škola knjižničari su zaposleni na pola radnog vremena i većine djelatnika je zaposlena na neodređeno radno vrijeme.

4. Zaključak

Školske knjižnice u Krapinsko-zagorskoj županiji najbrojnija su vrsta knjižnica. Djeluju u sastavu osnovnih i srednjih škola. Najvećem broju osnivač je županija, dvjema osnovnim školama u Krapina osnivač je Grad Krapina i jednoj osnovnoj školi (u Stubičkim Toplicama) osnivač je Općina Stubičke Toplice.

Sve škole imaju školsku knjižnicu. Učenički domovi u Pregradi i Bedekovčini, kao i Glazbena škola u Pregradi nemaju knjižnicu.

Knjižni fond zadovoljavajuće je veličine od 15 knjiga po aktivnom korisniku, što zadovoljava normu Standarda za školske knjižnice (NN 61/23).

Prilično je neujednačena količina sredstava koja se ulaže u knjižnični fond od knjižnice do knjižnice. E-građa se nije nabavljala, a nabava časopisa je slaba. Nabavljaju se uglavnom knjige i to najviše lektirni naslovi za nastavu hrvatskog jezika i književnosti. Primjetan je kroničan nedostatak sredstava za nabavu knjižnične građe i sustavna organizacija izvora sredstava za tu namjenu. Nadamo se da će se i za ovaj, dugogodišnji problem, iznaći kvalitetno rješenje i konačno ovaj problem sredstava za nabavu konačno riješiti i to na sistemski i dugoročno održiv način.

Sve knjižnice koriste knjižnični program MetelWin.

Zaposlenici školskih knjižnica, diplomirani knjižničari, organiziraju za korisnike raznovrsne usluge: od posudbe knjižnične građe, predavanja, književnih susreta, izložbi, natjecanja, kvizova, igri, natjecanja kojima se potiče na čitanje i korištenje knjižničnih usluga do edukacijskih radionica. Nažalost i u 2024. godini se premalo sredstava ulagalo u dodatne edukacije knjižničara.

voditelj matične službe KZŽ
Zoravko Štefanić